

Before we go

still uit de documentaire

do 25/09/2014 - 10:41 *** **Drie mensen die dicht bij het einde van hun leven staan, enkele bekende dansers/choreografen/musici/acteurs én de uitgebreide coulissen van de Munt. Ziedaar de ingrediënten van de documentaire van Brusselaar Jorge Leon. Hij maakt er een melancholische en ontroerende film mee, over menselijkheid, lichamelijkheid en dood. Maar misschien vooral nog over het leven. De film won twee prijzen op het FID Marseille.**

[before we go documentaire film jorge leon brussel recensie veerle de vos](#)

'Before we go' begint met een bijzonder sterke openingsscène. Vanuit het rijkelijk beschilderde plafond van de Muntschouwburg daalt een reusachtige kroonluchter naar beneden. De scène wordt gadeslagen door de figuur van de dood. Het is **Simone Aughterlony**, een Nieuw-Zeelandse danseres en choreografe, gehuld in een zwart beschilderd pak. Simone is één van de kunstenaars die regisseur **Jorge León** naar de Munt heeft gehaald. De echte hoofdrolspelers zijn **Lidia, Michel en Noël**, drie mensen die dicht bij hun levenseinde staan. Twee van hen ontmoette Leon in *Topaz*, het palliatief dagcentrum voor terminaal zieken van dokter Wim Distelmans in Wemmel.

De dood creatief benaderen

Al enkele jaren geeft de regisseur er workshops waarin hij mensen een videodagboek laat opnemen, voor familie of vrienden die ver weg wonen. Toen hij aan een aantal patiënten voorstelde om mee te werken aan een filmproject over de dood, was hun respons bijzonder groot. *"Ik voelde bij de deelnemers een groot verlangen om zichzelf uit te drukken en niet vanuit een verlangen om een laatste getuigenis achter te laten"*, zegt de regisseur, *"maar vanuit creatief oogpunt: het was voor hen een manier om de dood te benaderen, dat wat ons allen bang maakt en waarover niemand iets weet omdat niemand ooit die grens heeft overgestoken."*

Intieme benadering

In plaats van het palliatief centrum koos **Jorge León** de Muntschouwburg als werkplek. Een plek waar de dood geen taboe is, maar een ereplaats krijgt op het podium. *"De Muntschouwburg is voor mij de plek bij uitstek waar de tragedie wordt uitgebeeld en ik wou hen die ideale plek gunnen.(...)Mijn project werd er niet alleen aanvaard, het werd met open armen verwelkomd."* Jorge León maakte eerder al theatervoorstellingen ('Deserve', Kunstenfestivaldesarts 2010) en documentaires (onder meer 'Vous etes servis' uit 2010). De zin voor theater zit ook in deze film.

Maar anders dan bij zijn vorige werk komt de camera ongenadig dicht bij de protagonisten, vooral als hij hen toont in de intimiteit van hun badkamer of slaapkamer. Van ongemakkelijk dichtbij filmt hij wat ziek zijn betekent: ondraaglijke pijn bij het opstaan, een pijnpomp voor Lidia, een voedingssonde bij Noël, lichamelijke aftakeling bij Michel. Maar eens in de imposante gebouwen van De Munt krijgen ze hun waardigheid terug, worden ze hoofdrolspelers, die ook de dansers en acteurs confronteren met hun eigen sterfelijkheid. We zien hen aan het werk in de ingewanden van De Munt, de naai en kledingateliers – met rijen en rijen schoenen in alle maten -, in ateliers waar afgietsels worden vervaardigd, in de materiaaldepots. *"Ik wilde plekken tonen die zich in de periferie van de Munt bevinden, weg van het grote podium, daar waar het echte werk plaatsvindt."*

Ontroerend duet

Een van de pakkendste scènes in de film is de ontmoeting tussen Lidia en de Amerikaanse choreografe en danseres **Meg Stuart**, die net zoals de andere kunstenaars geheel onbezoldigd aan het project deelnam. Samen voeren ze een ontroerend duet op, de danseres met een lichaam als getraind werkinstrument en de patiënt wiens lichaam vervormd is door pijn en verworden tot last. *"De film is met een erg klein budget gemaakt"*, zegt Leon, *"omdat verschillende subsidiecommissies het thema afwezen."* *Is het wel ethisch om mensen te filmen op het einde van hun leven, zelfs als ze daar bewust mee instemmen?*, vroegen ze me." Lidia geeft daar haar eigen antwoord op, nadat ze de ruwe montage gezien heeft. *"Ik heb mijn eenzaamheid gedeeld,"* zegt ze hem. *"Remember me, remember me, but ah, forget my fate"* zingt een sopraan in de film, een vertolking van Dido's Lament van Purcell. Lidia woonde vorige week de avant-première bij in Bozar. Noël was er niet meer bij. Hij overleed in februari en heeft de afgewerkte film niet meer gezien.

Veerle de Vos

Praktisch

[De documentaire 'Before we go' van regisseur Jorge Léon](#) is te zien van **24 september tot 24 oktober 2014** in [Galleries Cinema, Koninginnegalerij 26 in Brussel](#)

Er zijn speciale vertoningen in aanwezigheid van de regisseur en deelnemers van de film op 27/09 om 18.00u en 22/10 om 19.00u in Galleries Cinema.
